

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Narizení o řešení neoprávněného zeměpisného blokování aneb konec geoblockingu v EU?

Stává se čím dál tím běžnější praxí, že obchodníci odmítají zákazníkům prodat své zboží či služby z důvodu, že mají bydliště či sídlo v jiném členském státě. Někteří obchodníci pak zboží či služby těmto zákazníkům sice dodávají, avšak za zvýšenou cenu oproti zákazníkům tuzemským. Tyto praktiky jsou formou tzv. zeměpisného blokování nebo geoblocking a od 3. prosince 2018 by jim mělo zabránit (resp. je omezit) nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES (dále jen „Nařízení“), které vstoupilo v platnost dne 22. března 2018.

Obecným cílem Nařízení je poskytnout zákazníkům lepší přístup ke zboží a službám na jednotném trhu zabráněním diskriminace ze strany obchodníků zejména na základě země bydliště zákazníků, a to jak při on-line nákupech, tak při cestách zákazníků do jiných členských států za účelem nákupu zboží a služeb. Nařízení se snaží zabránit jak přímé, tak nepřímé diskriminaci zákazníků, proto se vztahuje i na neodůvodněné rozdílné zacházení na základě dalších kritérií, která vedou ke stejnému výsledku jako rozlišování na základě země bydliště či státní příslušnosti. Těmito kritérii může být např. IP adresa zákazníka, adresa pro dodání zboží, volba jazyka on-line platformy, či země původu platebního prostředku zákazníka.[1] Pravidla stanovená Nařízením by pak měla chránit nejen spotřebitele, ale též podniky, které nakupují zboží či služby na území Evropské unie za účelem jejich konečného užití.[2] Naopak, neměla by se vztahovat na zákazníky, kteří nakupují zboží či služby za účelem následného dalšího prodeje, zpracování a obdobných činností, a to z důvodu, že by pravidla stanovená Nařízením mohla narušovat distribuční schémata v rámci mezipodnikových vztahů. [3]

Důvody pro vznik Nařízení

Hlavním důvodem vzniku Nařízení byla vágnost a de facto nevymahatelnost dosavadního pravidla zakazujícího diskriminaci na základě místa bydliště při poskytování služeb na vnitřním trhu, uvedeného v čl. 20 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (dále jen „**Směrnice**“). Toto ustanovení členským státům ukládá, aby zajistily: „*aby obecné podmínky přístupu ke službám, které poskytovatel široké veřejnosti poskytuje, neobsahovaly žádná diskriminační ustanovení vztahující se ke státní příslušnosti nebo místu bydliště příjemce, aniž by však vylučovaly možnost zohlednit rozdíly v podmínkách přístupu, pokud jsou tyto rozdíly přímo opodstatněné objektivními kritérii.*“

Výkladové obtíže způsobuje zejména určení toho, co lze ještě považovat za „opodstatněná objektivní

kritéria“. Směrnice sice ve svých recitálech obsahuje demonstrativní výčet toho, co za taková kritéria lze považovat, a Evropská komise dokonce v roce 2012 vydala pokyny pro interpretaci tohoto pojmu,[4] přesto však dle Evropské komise členské státy dostatečně neupravily své právní řády tak, aby antidiskriminační pravidla konkretizovaly, a ani obchodníci svou praxi nezměnili. Po četných stížnostech z řad spotřebitelů a vzhledem k tomu, že zatím žádný obchodník nebyl za porušení pravidla dle čl. 20 odst. 2 Směrnice sankcionován, tak Evropská komise dospěla k závěru, že problematiku zeměpisného blokování je nutné regulovat, a to přímo v podobě nařízení.

Nutno podotknout, že Nařízení v žádném případě čl. 20 odst. 2 Směrnice neruší, je však k tomuto ustanovení *lex specialis*, což znamená, že se čl. 20 odst. 2 Směrnice použije pouze subsidiárně tam, kde Nařízení nestanoví zvláštní pravidla.[5]

Kterých služeb se Nařízení (ne)týká?

Nařízení se snaží zákaz neopodstatněného zeměpisného blokování regulovat komplexně napříč všemi sektory vnitřního trhu. Přesto Nařízení připouští, že pro řadu oblastí by zákaz zeměpisného blokování nebyl účelný, a tyto vyjímá ze své působnosti. Jde např. o služby obecného zájmu, finanční služby (včetně retailových finančních služeb a platebních služeb), služby v oblasti dopravy, služby agentur na zprostředkování dočasné práce, zdravotní služby, hazardní hry, soukromé bezpečnostní služby atd.

Bohužel pro spotřebitele se Nařízení nevztahuje ani na elektronicky poskytované služby audiovizuální povahy, jejichž hlavní vlastností je poskytování přístupu k dílům chráněným autorskými právy. Audiovizuální služby včetně služeb, jejichž hlavním účelem je poskytování přístupu k vysílání sportovních událostí a které se poskytují na základě výlučných územních licencí, jsou z působnosti Nařízení vyňaty. [6] Jinými slovy, zeměpisné blokování na streamovacích platformách jako je *Netflix* či *Spotify*, bude i nadále možné.

Alespoň slabou útěchou však může být to, že dne 20. března 2018 vstoupilo v účinnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu, na základě kterého spotřebitelé mohou využívat přenositelné on-line služby v rozsahu, ve kterém jsou oprávněni je užívat ve svém členském státě, na území celé Evropské unie.

Naději na kompletní zákaz zeměpisného blokování v oblasti streamovacích služeb pak poskytuje čl. 9 Nařízení, dle kterého Evropská komise do 23. března 2020 podá Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o hodnocení Nařízení, přičemž je zdůrazněno, že cílem tohoto hodnocení je mimo jiné posouzení oblasti působnosti Nařízení, zejména zda by se mělo vztahovat na služby, jejichž hlavní vlastností je poskytování přístupu k dílům chráněným autorskými právy.

Co Nařízení přináší?

a) Obecný zákaz neopodstatněného zeměpisného blokování

V rámci své působnosti Nařízení kompletně zakazuje uplatňování rozdílných podmínek pro přístup ke zboží a službám z důvodů souvisejících se státní příslušností, místem bydliště nebo místem usazení zákazníka, pokud jde o:

- koupi zboží od obchodníka s dodáním do místa v členském státě, do nějž obchodník nabízí

dodání zboží, nebo odebráním v místě v členském státě, v němž obchodník nabízí možnost odebrání zboží;

- získání služby poskytované obchodníkem elektronicky (např. cloudové služby, služby uchovávání dat, website hosting a poskytování firewallů, používání vyhledávačů a internetových adresářů[7]);
- získání služby od obchodníka fyzicky na území členského státu, kde obchodník působí.

Výše uvedené lze chápat jako obecný zákaz zeměpisného blokování, který se (samozřejmě v rámci působnosti Nařízení) uplatní vždy. Nařízení pro vyloučení pochybností dále též výslovně stanovuje, v jakých případech o neopodstatněné zeměpisné blokování nejde.

Za prvé obchodník neporuší zákaz zeměpisného blokování, pokud se podmínky pro přístup k nabízenému zboží (včetně jeho ceny) liší na nediskriminačním základě (např. kvůli členství v určitém sdružení nebo příspěvkům obchodníkovi, pokud tyto důvody nesouvisí se státní příslušností, místem bydliště nebo místem usazení zákazníka).[8] Obchodník též může nabízet zboží za rozdílných (nediskriminačních) podmínek ve svých e-shopech a kamenných prodejnách či poskytovat zvláštní nabídky pouze na některém území.

Za druhé nic v Nařízení nenutí obchodníky dodávat zboží přeshraničně do jiného členského státu, do kterého by jinak obchodník možnost dodání svým zákazníkům nenabízel.[9]

Za třetí Nařízení samo o sobě nevyžaduje, aby obchodník dodržoval mimosmluvní požadavky podle vnitrostátních právních předpisů členského státu zákazníka, které se týkají příslušného zboží a služeb, jako je povinnost označování či jiné požadavky.

Konečně zákaz zeměpisného blokování se nepoužije v rozsahu, v němž obchodníkovi v prodeji zboží či poskytování služeb určitým zákazníkům nebo zákazníkům na určitých územích brání konkrétní ustanovení práva Evropské unie nebo právních předpisů členských států v souladu s právem Evropské unie. Právní předpisy členských států mohou též v souladu s právem Evropské unie vyžadovat, aby obchodníci dodržovali jistá pravidla o stanovování cen knih.

b) Zákaz přesměrování mezi verzemi on-line rozhraní bez výslovného souhlasu zákazníka

Je celkem běžné, že někteří obchodníci provozují různé verze svých on-line rozhraní, které jsou zaměřeny na zákazníky z různých členských států. To samo o sobě nepředstavuje diskriminaci zákazníků, avšak nadále by již nemělo být možné nuceně tyto zákazníky přesměřovávat na určité verze on-line rozhraní bez jejich souhlasu.

Nařízení tak ve svém čl. 3 odst. 1 výslovně zakazuje, aby obchodníci jakýmkoliv prostředky blokovali nebo omezovali přístup zákazníka k jejich on-line rozhraní z důvodů souvisejících se státní příslušností, místem bydliště nebo místem usazení zákazníka. Ustanovení čl. 3 odst. 2 pak zakazuje přesměrování na jinou verzi on-line rozhraní bez souhlasu zákazníka, přičemž zároveň obchodník musí zajistit, aby zákazník mohl bez jakýchkoliv překážek opět přepnout na verzi on-line rozhraní, na kterou se snažil původně dostat. Obchodníci by však neměli mít povinnost vyžadovat výslovný souhlas zákazníka pokaždé, když zákazník navštíví totéž on-line rozhraní. Jakmile zákazník poskytne svůj výslovný souhlas, například i vyjádřením své preference uplatňované na osobním účtu, měl by být tento souhlas považován za platný pro všechny následné návštěvy téhož zákazníka na témže on-line rozhraní. Zákazník by také měl mít možnost tento souhlas kdykoli odvolat.[10]

Je třeba dodat, že uvedená pravidla se netýkají pouze internetových stránek, ale též mobilních aplikací.[11]

I zde Nařízení stanovuje výjimku ze zákazu diskriminace zeměpisného blokování, pokud je to nezbytné za účelem zajištění souladu se zákonnými požadavky stanovenými v právu Unie nebo v právních předpisech některého členského státu v souladu s právem Unie, jež se na obchodníka v důsledku jeho působení v daném členském státě vztahují. Tyto právní předpisy mohou omezovat přístup zákazníků k určitému zboží nebo službám, například zákazem zobrazování konkrétního obsahu v některých členských státech. Obchodníkům by nemělo být bráněno ve splnění těchto požadavků a je-li to z tohoto důvodu nezbytné, měli by tedy mít možnost blokovat nebo omezit přístup či přesměrovat některé zákazníky nebo zákaznice na některých územích na určité on-line rozhraní.[12]

c) Zákaz diskriminace z důvodů souvisejících s platbou

Nařízení rovněž rozšiřuje ochranu zákazníků před diskriminací při používání platebních prostředků. Unijní legislativa již nyní obchodníkům zakazuje požadovat, aby se bankovní účty pro provedení platby nacházely v určitém členském státě,[13] či usiluje o omezení mezibankovních poplatků za karetní platební transakce.[14] Nařízení nově obchodníkům zakazuje, aby v rámci jimi přijímaných platebních prostředků uplatňovali z diskriminačních důvodů (státní příslušnost, místo bydliště, aj.) odlišné podmínky pro platební transakce. Naopak obchodníkům zůstane možnost požadovat nediskriminační poplatek za použití platebního prostředku a i nadále bude jen na jejich rozhodnutí, jaké platební prostředky budou přijímat.

d) Zákaz dohod ukládajících obchodníkům jednání v rozporu s Nařízením

Nařízení se věnuje též oblasti soutěžního práva, když automaticky prohlašuje za neplatné dohody ukládající obchodníkům povinnost nezapojit se do pasivních prodejů ve vztahu k některým zákazníkům nebo skupinám zákazníků na některých územích. Pasivními prodeji se v oblasti soutěžního práva rozumí obchodníkem nevyžádané poptávky jednotlivých zákazníků.[15] V tomto ustanovení se tedy zrcadlí snaha zabránit tomu, aby byla ustanovení Nařízení obcházena prostřednictvím smluvních prostředků.

Závěr:

Nařízení je jedním z dalších kroků Evropské komise za účelem vytvoření jednotného digitálního trhu a snaží se přiblížit stavu, kdy zákazníci z jiných členských států budou mít při nákupu zboží a služeb on-line obdobné postavení jako zákazníci tuzemští. Pro spotřebitele jde jistě o vítaný krok, nicméně např. na úplné odstranění zeměpisného blokování u streamovacích služeb jako je *Netflix* či *Spotify*, si musí ještě několik let počkat.

Jan Čermák

Florentinum (building C)
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com

-
- [1] Recitál č. 6 Nařízení.
[2] Čl. 2 odst. 13 Nařízení.
[3] Recitál č. 16 Nařízení.
[4] Commission staff working document, With a view to establishing guidance on the application of Article 20(2) of Directive 2006/123/EC on services in the internal market ('the Services Directive'). Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
[5] Čl. 1 odst. 7 Nařízení.
[6] Recitál č. 8 Nařízení.
[7] Recitál č. 24 Nařízení.
[8] Recitál č. 27 Nařízení.
[9] Recitál č. 28 Nařízení.
[10] Recitál č. 20 Nařízení.
[11] Recitál č. 18 Nařízení.
[12] Recitál č. 21 Nařízení.
[13] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012 ze dne 14. března 2012, kterým se stanoví technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009.
[14] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/751 ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce (Text s významem pro EHP).
[15] Recitál č. 34 Nařízení. Oproti tomu o aktivní prodeje jde v případech, kdy obchodník aktivně (např. prostřednictvím cíleného marketingu) přistupuje k jednotlivým zákazníkům či jejich skupinám na určitém území.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)

- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)